

سَمْوَاتُهُ

وَاعْدُوكُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

و شما ای مومنان در مقام مبارزه با آنها خود را مهیا کنید الانفال ۶۰

عنوان تحقیق:

بُلْدِنْ بُلْدِنْ بُلْدِنْ بُلْدِنْ بُلْدِنْ بُلْدِنْ بُلْدِنْ بُلْدِنْ

جنگ چیست؟

جنگ نوعی تقابل خشونت آمیز و برنامه ریزی شده بین دو طرف متخاصل است که در آن دست کم از نظر یک طرف امکان رسیدن به اهداف از شیوه های مسالمت آمیز میسر آزبین رفته است.

به انواع اعمال قهریه و جبریه ای اطلاق می شود که دولتی نسبت به دولت دیگری اعمال می دارد تا آن را به تمکین اراده خود مجبور سازد

ب) نبرد مسلحه بین دولت ها و از این نظر با جنگ داخلی و عملیات سلحنه علیه شورشیان، یاغیان و ... تفاوت میکند و صرفا نبرد بین نیروهای مسلح، دو دولت است.

انواع جنگ

جنگ به لحاظ شدت

- جنگ کم شدت
- جنگ شدید

جنگ به لحاظ زمان و محدوده عمل

- جنگ محدود
- جنگ گسترده

جنگ به لحاظ شیوه و نوع اجرا

- جنگ منظم
- جنگ نامنظم
- جنگ الکترونیک
- جنگ میکروبی
- جنگ شیمیابی
- جنگ هسته ای
- جنگ سایبری
- جنگ اطلاعاتی
- جنگ چریکی
- جنگ ناهمتاز

جنگ به لحاظ اعتقادی

- جنگ عادلانه (حق)
- جنگ نا عادلانه (باطل)

جنگ به لحاظ مکان و محدوده جغرافیایی

- جنگ محلی
- جنگ منطقه ای
- جنگ جهانی

جنگ سایبری

جنگ هسته‌ای

جنگ چریکی

جنگ آینده

منظور از جنگ آینده، جنگی است ورای جنگ های سنتی و حتی مدرن گذشته، بنابراین عصر جدیدی از جنگ ها در حال آغاز است یا مدتی است که آغاز شده است.

هرگاه صحبت از جنگ آینده می شود، همواره در مقام نخست زمان مدنظر است و این به مفهوم وقوع جنگ در زمانی غیر از زمان حال است. برخی معتقدند که به جای جنگ در آینده از واژه ((جنگ در آینده)) استفاده شود. زیرا جنگ در آینده با جنگ های گذشته و حال پیوستگی داشته و در واقع ادامه جنگ های گذشته و حال است.

ابعاد جنگ آینده

ابعاد جنگ در گذشته

- ۱- زمینی
- ۲- هوایی
- ۳- دریایی

بعد نظامی

ابعاد جنگ در دوران اخیر

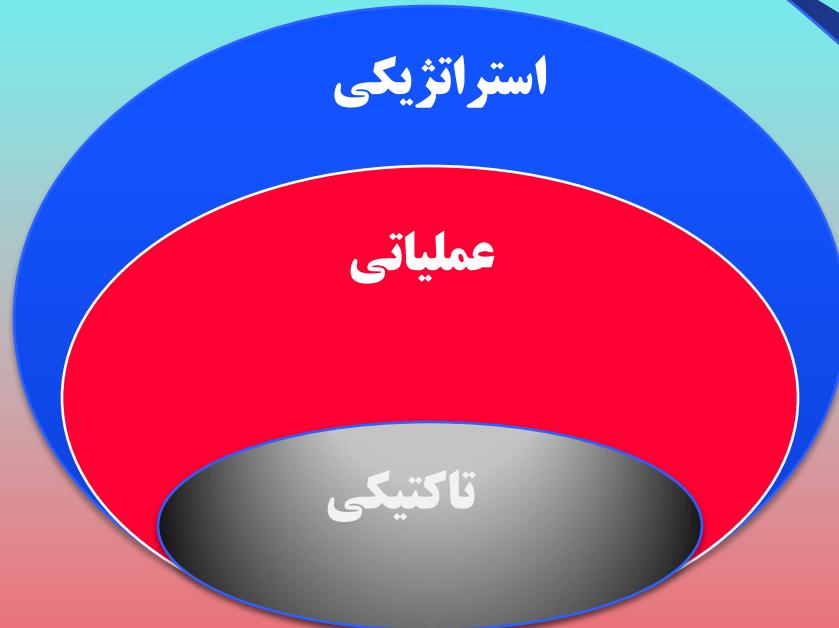
- ۱- زمینی
- ۲- هوایی
- ۳- دریایی
- ۴- فضایی
- ۵- مجازی

- الف- بعد نظامی
- ب- بعد سیاسی
- ج- بعد اقتصادی
- د- بعد فرهنگی و اجتماعی
- ه- بعد روانی

ویژگی های جنگ آینده

- ۱- جنگ آینده در محیط نامتقارن و تحت تأثیر عدم تقارن توان نظامی طرفین اتفاق می افتد.
- ۲- پیش بینی می شود جنگ آینده در قالب عملیات های آفندی غیر خطی انجام شود.
- ۳- جنگ آینده پیوسته (پیوستگی در زمان و بصورت شبانه روزی) و مستمر می باشد.
- ۴- در جنگ آینده اقدامات دفاع غیر عامل و مجازی سازی صحنه نبرد موجب فریب و سرگردانی دشمن می شود.
- ۵- در جنگ آینده از تاکتیک های و تکنیک های پیچیده عملیات روانی به منظور القایات ذهنی، ارتعاب و تزلزل در روحیه و اراده مردم، استفاده وسیع می شود.
- ۶- جنگ آینده کوتاه مدت، مستمر، سریع و شدید خواهد بود. لذا قسمت عمده لوازم و زمینه های پیروزی یا شکست قبل از جنگ ایجاد می شوند و فقط بخش اندکی از سهم پیروزی یا شکست در محیط آینده عملیاتی حینیو و تغییراتی دارند. اگر برای هر کشور، آرمانی برای دفاع از کیان و شهادت در راه خدا نباشد، توان دفاعی هم داشته باشد شکست خواهد خورد. بنا بر این وجود ایمان، اراده جنگی و میل به دفاع و شهادت طلبی مهمترین رکن قدرت دفاعی یک کشور را تشکیل می دهد.

سطح جنگ آینده

در جنگ آینده سطوح تاکتیکی، عملیاتی، و استراتژیک کاملاً بر هم منطبق بوده و دشمن جنگ را از اهداف استراتژیک آغاز خواهد کرد.

- وسیع تر شدن صحنه جنگ و اضافه شدن بعد فضا به آن
- تبادل سریع اطلاعات
- دقیق، هوشمندی و قابلیت تحریب بالای سلاح ها
- شکافت عمده تجهیزاتی بین طرفین درگیری
- تقسیم ناپذیر بودن سطوح جنگ
- اداره و هدایت جنگ از راه دور

تغییر در ماهیت جنگ اینده

باعث

تغییر در محیط عملیاتی

ویژگی

۱- متغیر است.

۲- نامحدود است.

۳- سیال است

۴- توازن قوا
برقرار نیست

۵- امکان قرینه
سازی وجود ندارد.

۶- تهدید قابل پیش
بینی نیست.

جنگ ناهمتراز عبارت است از: پرهیز از قرینه سازی در برابر نقاط قوت
دشمن و تمرکز شایستگی های کلیدی خودی بر نقاط ضعف دشمن

ناهمتراز

نوع جدید جنگ را ارائه می دهد

تغییر در دکترین
راهبردی، عملیاتی و تاکتیکی

تغییر در اهداف، روشهای
ابزارها

جنگ ناهمتراز از دیدگاه آمریکایی ها

ج- تعریف ارائه شده در سند
امنیت ملی آمریکا

ب- تعریف ستاد مشترک ارتش
آمریکا از جنگ ناهمتراز

الف- تعریف ستاد مشترک ارتش
آمریکا از جنگ ناهمتراز در سال
1995

رویکردهای
نامتعارفی که
دشمن ضمن بهره
برداری از نقاط
آسیب پذیر ما، از
نقاط قوت ما بر
حدر مانده یا آنها
را تضعیف می کند.

بکارگیری رویکردهای
غیر قابل پیش بینی یا
غیر متعارف برای
خنثی نمودن یا تضعیف
قوای دشمن و در عین
حال بهره برداری از
نقاط آسیب پذیر او از
طریق فن آوری های
غیر قابل انتظار یا
روش های مبتکرانه

نبرد بین نیروهای
غیر مشابه، به ویژه
نیروی هوایی
علیه نیروی
زمینی، نیروی
هوایی علیه
نیروی دریایی
و به همین ترتیب

جنگ ناهمتراز از دیدگاه

جمهوری اسلامی ایران

جنگ ناهمتراز از دیدگاه فرماندهان

جنگ نامتقارن یعنی پیداگردن روش‌های تاکتیکی مناسب برای بکارگیری ابرزار بومی و ملی در یک محیط نابرابر با دشمن قدرتمند تر، یعنی پرهیز از قرینه سازی و موازی سازی توان در مقابله با دشمن، یعنی عبور از بن بست‌های ذهنی که قدرت دشمن در روح و روان و ذهن ما القا می‌کند. جنگ نامتقارن یعنی قرار دادن نقطه قوت خودی در برابر نقاط ضعف دشمن و خنثی سازی نقاط قوت دشمن

جنگ ناهمتراز از دیدگاه فرماندهان

سپاه توصیف تاکتیکی و عملیاتی این آیات است که چگونه به رغم ضعف در برابر توان فیزیکی، ضعف در تکنولوژی تسليحاتی، ضعف در نبرد هوایی، ضعف در جنگ دریایی، قادریم مسیر پیروزی مومنان بر کافران را هموار کنیم و از غلبه اراده سیاسی دشمن بر خود جلوگیری کنیم.

الف- جنگ ناهمتراز در آیات و روایات

چه بسیار گروهای اندکی که بر جماعت کثیری پیروز شدند. ای پیامبر، مومنین را به مبارزه تشویق کن که اگر شما بیست تن صابر باشید بر دویست تن از نیروهای دشمن غلبه پیدا خواهید کرد.

روش های جنگ ناهمتراز

Photo : Hossein Fatemi

FARS NEWS AGENCY

- ۱- بهره گیری از روش ها و تاکتیک های عملیات ویژه
- ۲- بهره گیری از تاکتیک ها و رو شهای دفاع متحرک
- ۳- بهره گیری از تاکتیک ها و رو شهای عملیات ضد هلی برن
- ۴- بهره گیری از تاکتیک ها و رو شهای عملیات شبانه
- ۵- بهره گیری از تاکتیک ها و رو شهای دفاع از کوی بروزن
- ۶- بهره گیری از تاکتیک ها و رو شهای پدافند غیر عامل
- ۷- بهره گیری از تاکتیک ها و رو شهای عملیات روانی

ابزارهای جنگ ناهمتراز

اصولا در جنگ ناهمتراز، ابزار جنگ، محدود به ابزارهای نظامی نمی شود، بلکه از تمامی ابزارهای قابل دسترسی بهره گیری خواهد شد، که مهمترین آنها عبارتند از:

- ۱- استفاده صحیح از جغرافیای صحنه
- ۲- استفاده از قدرت خلاقیت و نوآوری فرماندهان
- ۳- استفاده از تجهیزات و تسليهات غیر قابل انتظار دشمن

ویژگی های جنگ ناهمتراز

- ۱- مبنی بر خلاقیت و نوآوری در تاکتیک و تکنیک و بکارگیری شیوه عملیاتی ناشناخته جدید
- ۲- پرهیز از قرینه سازی در تاکتیک و تکنیک های مشابه دشمن (متفاوت بودن روشها و فن آوریهای نظامی طرفین در گیر)
- ۳- مخفی نگه داشتن تکنیک ها و تاکتیک ها از دید دشمن
- ۴- تمرکز نقاط قوت طرف ضعیف (از لحاظ تکنولوژی نظامی) بر روی نقاط آسیب پذیر طرف قوی (از لحاظ فن آوری نظامی)
- ۵- تفاوت فاحش در فن آوری نظامی طرفین در گیر (عدم توازن تکنولوژی نظامی طرفین)
- ۶- عدم انطباقی جغرافیایی در گیری طرفین جنگ (تحمیل محیط های جدید در گیری غیر دلخواه و غیرمنتظره به قدرت نظامی برتر)
- ۷- بومی و مردمی کردن دفاع
- ۸- تعارض طرفین در انتخاب مدت زمان در گیری (جنگ فرسایشی در مقابل جنگ قاطع، برق آسا و کوتاه)

ملاحظات اساسی

ملاحظات جنگ ناهمتراز

۱- طراحی و هدایت میتنی بر نبرد عاشورایی

۲- رزم نزدیک

۳- هدایت در صحنه

۴- خلاقیت و نوآوری در تکنیک و تاکتیک

۵- پیش دستی و حفظ ابتکار عمل

۶- ضربه قاطع

۷- واکنش سریع و ضربه متقابل

۸- اجرای عملیات به صورت واحد های کوچک خود کافی و با فاصله از یکدیگر

۹- حداکثر استفاده از پوشش و فریب

۱۰- حداکثر بهره برداری از پدافند غیر عامل

۱۱- خود اتکایی در نبرد

۱۲- گسترش جنگ در مناطق خارج از صحنه نبرد

الزامات جنگ ناهمتراز

ویژگی های تجهیزات در
جنگ نا همتراز

پرتابل

اثر بخش

ساده

بومی

کم حجم

الزامات جنگ ناهمتراز

- قابلیت اشراف را فراهم میکند
- قابل اطمینان باشد
- سرعت و دقت در پردازش و تبادل اطلاعات را فراهم نماید.
- امن و پایدار باشد
- منسجم و یکپارچه باشد.
- از سادگی برخوردار باشد

ویژگی سیستم
فرماندهی و
کنترل در جنگ
ناهمتراز

الزمات جنگ ناهمتراز

ایمان

ویژگی
نیروی
انسانی در
جنگ
ناهمتراز

خلاقیت

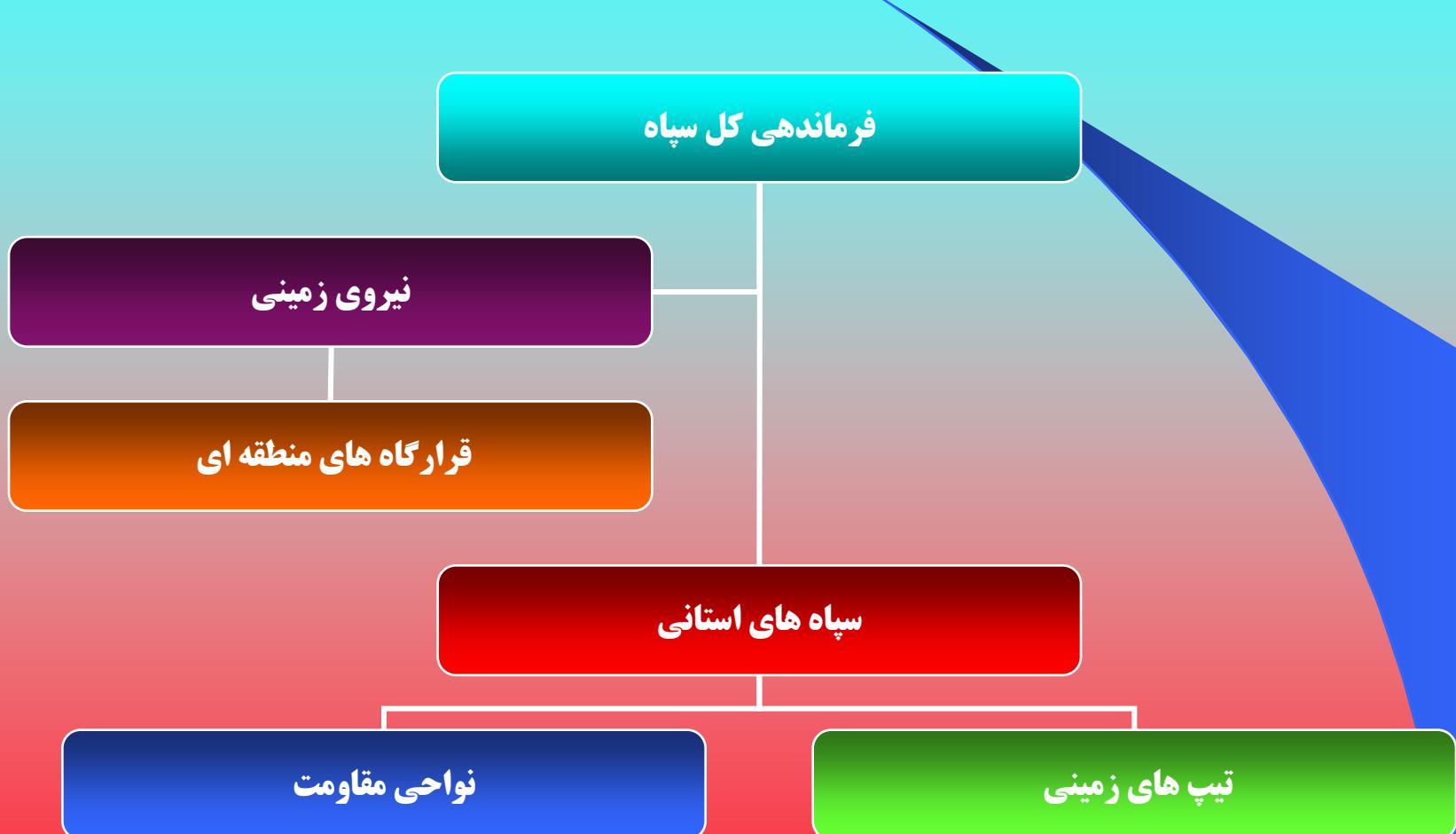
الزامات جنگ ناهمتراز

منعطف

ویژگی
ساختار
وسازمان در
جنگ ناهمتراز

ساده

سپاه پاسداران به عنوان پاسدار انقلاب و بازوی مطمئن و لایت فقیه متناسب با تهدیدات دشمنان و شناخت دو عنصر زمان و مکان استراتژی نبرد و ساختار خود را تغییر داده تا بتواند خود را آماده مقابله با این تهدیدات بنماید.

سپاه های استانی: این سپاه ترکیبی از یگانهای نیروی زمینی مقاومت است که ماموریت مقابله با تهدیدات نرم، نیمه سخت، سخت را بر عهده دارد.

۲- سلسله مراتب سازمانی

سپاه های استانی در طول سلسله مراتب فرماندهی کل قرار گرفته و با آن ارتباط مستقیم دارد.

۳- ارتباط های سپاه های استانی با نیروی زمینی در دو بخش تقسیم شده است

الف) در بعد از جام ماموریتهای سخت اعم از مقابله با تهاجم خارجی یا اقدام مسلحانه گروهکهای ضد انقلاب در کنترل قرار گاههای عملیاتی بوده و مسؤولیت هدایت و به کارگیری بر عهده قرار گاههای منطقه ای میباشد

۴- در بعد امدادگی های یگانی شامل آموزش و تمرین و ... سپاههای استانی باید برابر برنامه های ابلاغی از سوی نیروی زمینی مهارتهای لازم را کسب نموده و آمادگی مقابله با تهدیدات سخت را فراهم نمایید

در ساختار جدید سپاه قرارگاه های منطقه ای زیر مجموعه نیروی زمینی بوده و وظیفه آنها هدایت و به کار گیری توان یگان های رزم سپاه های استانی میباشد.

نحوه ارتباط سپاه های استانی متناسب با قرارگاه های منطقه ای متناسب با تهدیدات تعیین شده است.

۱- اگر تهدیدات نیمه سخت باشد (اقدام مسلحانه گروهک ها) باشد در این صورت یگان های رزمی سپاه های استانی شامل تیپ ها و سایر عده ها جهت انجام ماموریت در کنترل عملیات قرار گاه ها قرار میگیرد

۲- چنانچه نوع تهدیدات سخت باشد یعنی کشور از سوی یک قدرت خارجی مورد هجوم قرار گیرد ، در چنین شرایطی سپاه های استانی به صورت کامل در کنترل عملیاتی نیروی زمینی قرار میگیرند در این صورت نیروی زمینی با استفاده از قرارگاههای منطقه ای خود نسبت به هدایت و به کار گیری سپاه های استانی اقدام خواهد نمود

۳- در صورتی که تهدید نرم باشد سپاه های استانی از طریق نواحی مقاومت وظیفه مقابله با این تهدیدات را به عهده دارند در چنین شرایطی قرار گاه ها بر امور آموزش تیپ ها ، گردان های امام حسین نظارت خواهند نمود

المقاومة الإسلامية في لبنان

فإن حزب الله هم الغالبون

د. ویژگی‌های جنگ ۳۳ روزه و پیروزی حزب الله

۱- اولین ویژگی مهم جنگ نامتقارن حزب الله علیه اسرائیل استفاده از اصل غافلگیری است. غفلت یک طرف متخاصل سبب استفاده از اصل غافلگیری طرف دیگر می‌شود. شوک و بہت شدیدی بر ارتش اسرائیل وارد نمود.

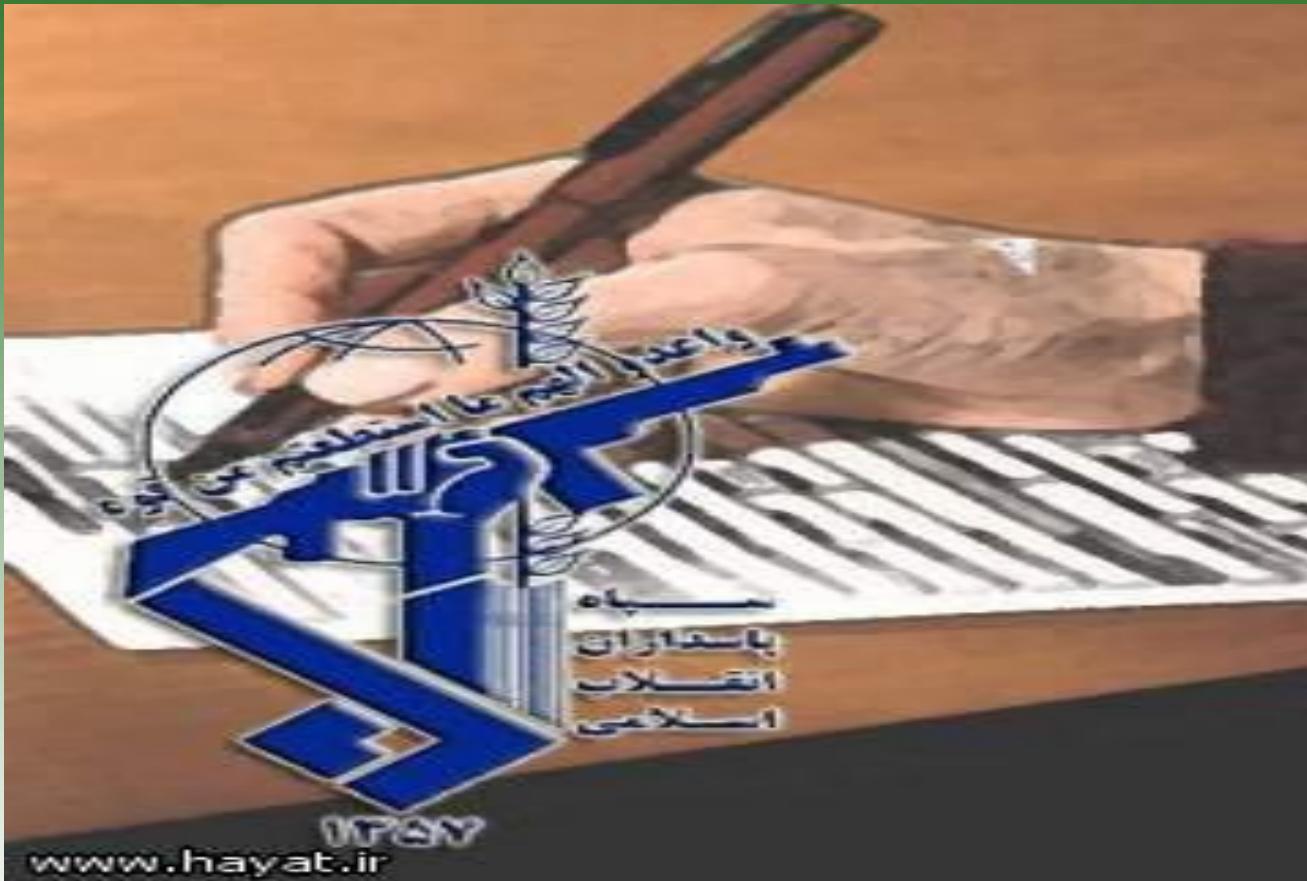

۲- اصل تحرک، حزب الله را قادر ساخت که گمبود نیروی نظامی خود را جبران نماید و با فشار بر نقاط ضعف و آسیب‌پذیر اسرائیل حریف قوی خود را به زمین بزند.

۳- تمایل شهادت طلبانه و ایثارگری، هدفمند بودن انگیزه رزمندگان حزب الله در بعد درونی پیروزی را برای آنان در برابر روحیه پایین ارتش اسرائیل به ارمغان آورد. تعهد انسانی، ایمانی و اخلاقی رزمندگان حزب الله سبب بیرون راندن اشغالگران صهیونیست گردید.

۴- یکی از مهمترین ویژگی‌های جنگ ۳۳ روزه که آن را از سایر جنگ‌های چریکی و کلاسیک متمایز می‌سازد، کسب، حفاظت و ضد اطلاعات نظامی از سوی حزب الله می‌باشد.

۵- استفاده از حملات موشکی با دقت بالا از عناصر پیشرفته در جنگ‌های نامتقارن است. حزب‌الله بیش از ۲۵۰۰ موشک به شهرهای شمالی اسرائیل و قاسیسات اقتصادی و نظامی فرود آورده. از طرفی در نبرد نزدیک به موشک‌های دست‌ساز و کوتاه برد ۳۰ دستگاه قانک ضد گلوله («مرکاوا» و چندین دستگاه بلدوذر نظامی ارتش رژیم صهیونیستی منهدم شد.

انواع تهدیدات خارجی

- ۱- نظامی (بکارگیری نیروهای مسلح).
- ۲- سیاسی (استفاده ابزاری از سازمان ملل و شورای امنیت).
- ۳- اقتصادی (اعمال تحریم های اقتصادی).
- ۴- اطلاعاتی و جاسوسی (بکارگیری سرویسهای اطلاعاتی و جاسوسی).
- ۵- امنیتی (ایجاد بحران و دامن زدن به آشوبها و ناآرامیهای اجتماعی).

اشکال (جلوه ها) مختلف تهدیدات خارجی

- ۱- رزمایشها و تمرینات مشترک نظامی (تحریک آمیز) در جدار مرزهای ج.ا.ا.
- ۲- پروازهای جاسوسی پرنده های بدون سرنشین.
- ۳- پروازهای جاسوسی هوایپماهای شناسایی راهبردی (U2).
- ۴- گشایش دفاتر اطلاعاتی دوبی و باکو.
- ۵- استقرار پایگاههای نظامی در منطقه ۱۴ (پایگاه آمریکایی).
- ۶- حضور و اشغال نظامی دو کشور عراق و افغانستان در غرب و شرق ج.ا.ا.

قراین و شواهد عملی شدن تهدید خارجی

سیاسی و اقتصادی

- 1- تعطیلی یا خروج کارکنان غیر ضروری سفارتخانه ها و نمایندگیهای خارجی از تهران.
- 2- خروج کارشناسان ، مهندسان و پیمانکاران خارجی شاغل در پروژه های ملی ج.ا.ا. به ویژه نیروگاه اتمی بوشهر.
- 3- منع سفر اتباع آمریکا و متحدین به ج.ا.ا. ، منطقه خاورمیانه به ویژه کشورهای حاشیه خلیج فارس و همسایگان ج.ا.ا. .

۴- خروج تدریجی توریستها و اتباع خارجی مقیم در
ج.ا. و کشورهای خاورمیانه

۵- تشدید جنگ تبلیغاتی و روانی آمریکا برای توجیه و
جلب افکار عمومی به منظور آغاز جنگ.

۶- فرآخوانی سفر و تقلیل کارکنان سفارتخانه های
آمریکا در کشورهای منطقه.

۷- تشدید ذخیره سازی نفت و مواد سوختی توسط
کشورهای مصرف کننده (بویژه ژاپن و کشورهای
اروپایی).

۸- روند صعودی افزایش بیش از حد قیمت نفت.

۹- نوسانات شدید در بازارهای سهام و بورس آمریکا و
اروپا.

- ۱۰- سیر نزولی سقوط ارزش پول ملی ج.ا. در بانکهای خارجی و معاملات بین المللی.
- ۱۱- خروج کارکنان سازمانهای بین المللی (دفتر سازمان ملل، صلیب سرخ جهانی و...) از ج.ا.

نقاط ضعف و قوت تهدیه کننده خارجی

توانمندیها و نقاط قوت

- ۱- برخورداری از توانمندی (نسبی) انجام غافلگیری راهبردی حریف، بطوری که مراحل مختلف آمادگی برای عملیات تا چند ساعت پیش از آغاز هر اقدامی از دید و شناسایی حریف پنهان می‌ماند.
- ۲- تجربه کافی از درگیریهای متعدد دراقصی نقاط جهان بویژه جنگ در عراق و افغانستان و حضور اغلب یگانهای آمریکایی در این دو صحنه.
- ۳- برخورداری از تجهیزات پیشرفته و مدرن، آموزش‌های مناسب و نیروهای عملیاتی با کیفیت و تحرک بالا.

- ۴- توانمندی تامین عقبه و جناحین نیروهای درگیر توسط بالگرد و نیروی هوایی و اجرای عملیات هوایی با سرعت و دقت بسیار زیاد.
- ۵- برخورداری از شبکه پنهان عوامل و منابع انسانی (عوامل وابسته و مزدور داخلی)
- ۶- استفاده از پتانسیل و توانمندیهای اطلاعاتی گروههای همگرا و وابسته به آمریکا در داخل کشور.
- ۷- برخورداری از فن آوری پیشرفته اطلاعاتی و جاسوسی.
- ۸- تسلط اطلاعاتی بر فضای ماورای جو و برخورداری از توان کنترل و اختلال در شبکه های ارتباطی و مخابراتی خودی.

- ۱۰- امکان دسترسی آسان به فضای ج.ا.ایران و جاسوسی و جمع آوری اطلاعاتی از مراکز مهم، حساس و حیاتی
- ۱۱- برخورداری از توانمندی و ابزارهای عملیات روانی در سطح گسترده.
- ۱۲- برخورداری از توانمندی اجرای عملیات تجسس و شناسایی ویژه در عمق خاک خودی.
- ۱۳- برخورداری از امکان عملیات اطلاعاتی در عمق.
- ۱۴- امکان اجرای عملیات دستبرد و ربايش و سرقت اسناد و مدارک در عمق خاک خودی.

نقاط ضعف

- ۱- ضعف در برابر عملیات نامنظم و شهادت طلبانه.
- ۲- ضربه پذیر بودن محورهای آمادی و پشتیبانی متجاوز بعلت پراکندگی یگانهای عمل کننده و فاصله طولانی نقاط آمادی با صحنه نبرد.
- ۳- ضعف نیروها در اجرای حرکات و آرایشات تاکتیکی در شرایط نامساعد جوی و ضربه پذیر بودن آنان (طوفان شن، کویر و..)
- ۴- ضعف در برابر طولانی شدن زمان عملیات و مدت حضور در یک منطقه مشخص و کاهش روحیه آنان.
- ۵- ضعف نیروهای مهاجم در برابر افزایش تلفات نیروی انسانی.

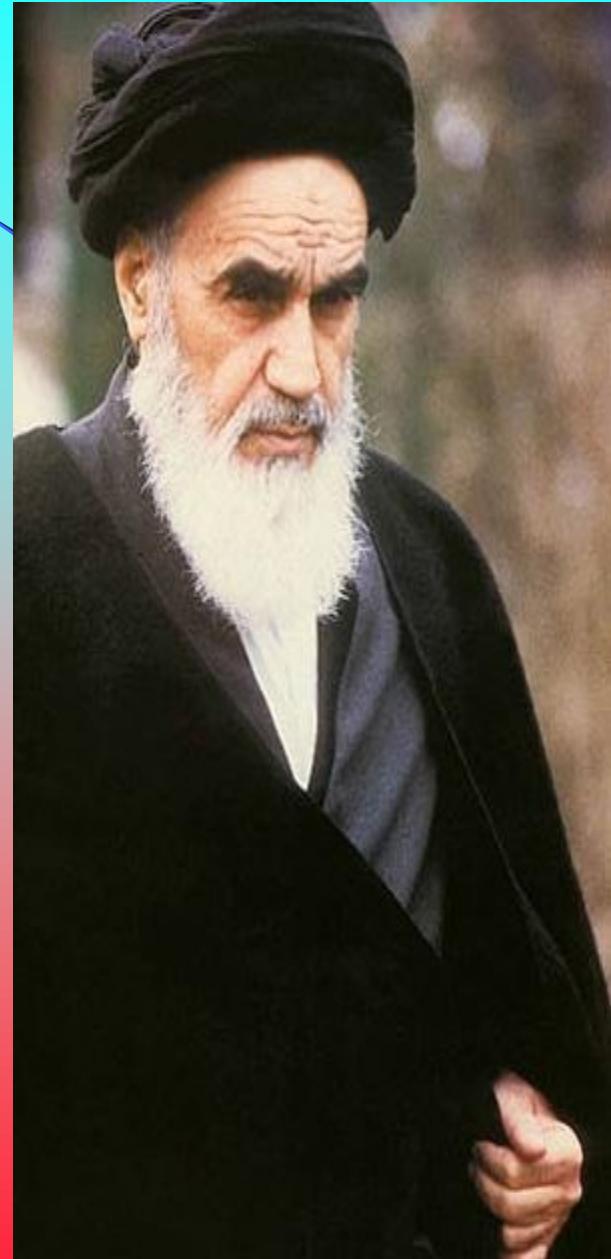

- ۶- عدم آشنایی با فرهنگ، جغرافیا و ویژگیهای اقلیمی مناطق مختلف کشور.
- ۷- آسیب پذیری بالگردهای مهاجم در برابر سلاحهای پدافند هوایی دوش پرتاب.
- ۸- آسیب پذیری در جنگ شهری و در صحنه هایی که امکان تشخیص مردم عادی و نظامیان مشکل باشد.
- ۹- محدودیت نیروهای متجاوز در انجام عملیات شبانه و ضعف آنها در مقابله با عملیاتهای شبانه نیروهای خودی.

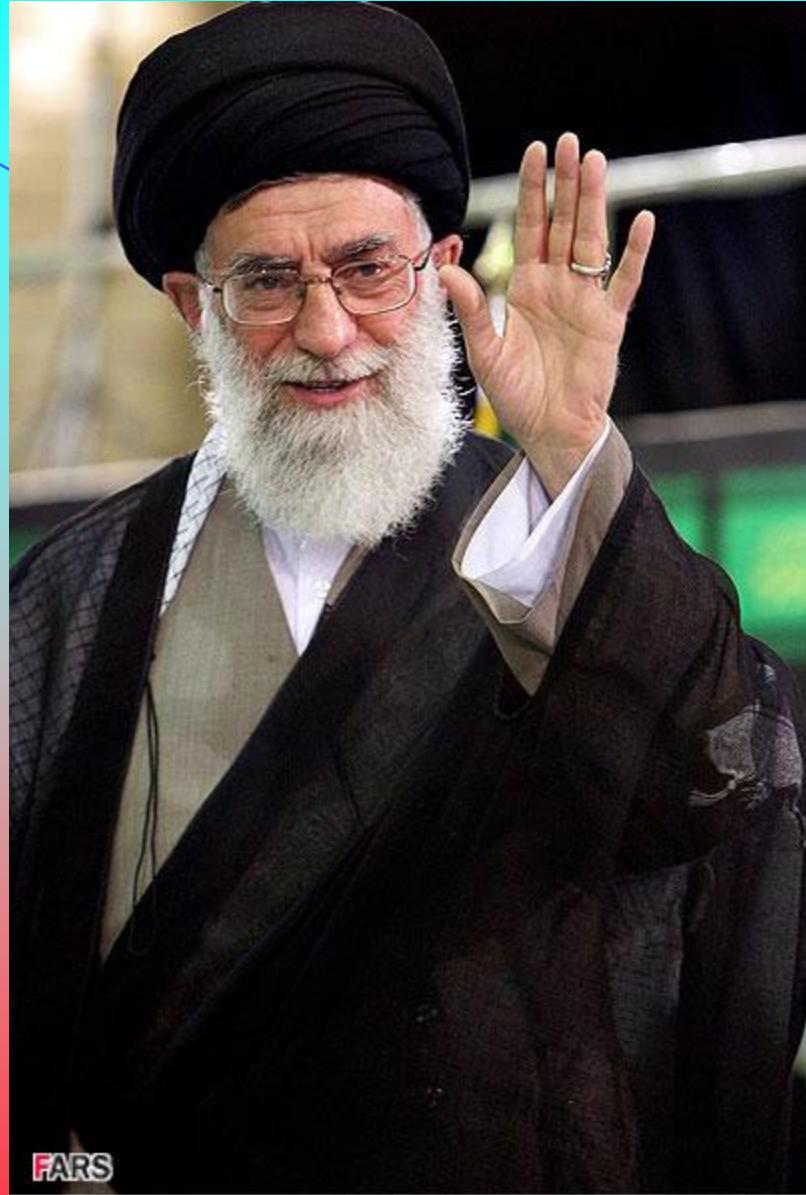
منابع:

- ۱- بررسی تهدیدات خارجی، مرکز مطالعات علوم نظامی و تدوین آینین نامه های
- ۲- مبانی جنگ ناهمتراز، مرکز مطالعات علوم نظامی و تدوین آینین نامه های رزمی
- ۳- مبانی جنگ آینده، مرکز مطالعات علوم نظامی و تدوین آینین نامه های رزمی
- ۴- سخنان سعدالله زارعی کارشناس مسائل استراتژیک در گفتگو با خبرگزاری فارس

اگر سپاه نبود کشور نبود

سپاه عمود خیمه انقلاب است

FARS

Photo : Khamenei.ir

FARS NEWS AGENCY

tabnak.ir

www.
Aviny
.com

با تشکر از استاد گرامی:
سردار علیزاده